STADSGIDSEN
Bergen op Zoom

Bergen op Zoom 7 mei 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Begin april heeft SBM aan het college onderstaande propositie gedaan voor de toekomst van het cultuurhistorisch erfgoed van Bergen op Zoom. Hierin worden we ondersteund door erfgoedvereniging Bond Heemschut en de stichting Open Joodse Huizen (OJH).
Op ons voorstel zijn verschillende positieve reacties gekomen.
We vinden het belangrijk dat uw raad bij de besluitvorming eind mei, ons voorstel in overweging neemt.

Naast het idee voor een stichting “Open Bergse Monumenten” die gaat zorgdragen voor de exploitatie, het beheer en onderhoud van Bergse monumenten, is uit contacten die we hebben met de (landelijke) Stichting Monumenten Bezit (SMB) gebleken dat zij zeer geïnteresseerd zijn in aankoop van Bergse monumenten. Zij staan borg voor het behoud van deze monumenten, mits een haalbare exploitatie daarvan mogelijk is. Zij doen dit in samenwerking met lokale partijen.

Beide mogelijkheden dienen ons inziens serieus onderzocht te worden, voordat besloten wordt tot wel of niet verkoop van monumenten, waarbij we ons met name zorgen maken over de verkoop van de Synagoge. Ons is bekend dat partijen hierin geïnteresseerd zijn die na aankoop mogelijk de deur zullen sluiten en de toegang voor bezoekers onmogelijk maken. De functie als Joods monument wordt dan onmogelijk gemaakt.

Het voorgaande vraagt om overleg met uw raadsfractie voorafgaand aan uw besluitvorming. Wij zijn hiertoe graag bereid. U kunt hiervoor contact opnemen met Ad Segers van SBM, Tom van Eekelen van de bond Heemschut of Eric Goossen van OJH.

PROPOSITIE SBM TOEKOMST CULTUURHISTORISCH ERFGOED

Wat is er aan de hand

De gemeente is bezig met de uitvoering van het focusakkoord en het samenstellen een toekomstvisie daarbij.
Voor SBM zijn daarbij twee onderdelen uiterst belangrijk.

1. hoe in de toekomst om te gaan met het cultuurhistorisch erfgoed.

2. hoe in de toekomst om te gaan met citymarketing en rol VVV

Analyse

Ad 1 cultuurhistorisch erfgoed
De gemeente overweegt om vastgoed te gaan verkopen waarbij het de vraag is wat er met de monumenten (stadhuis, Synagoge, Markiezenhof, Ravelijn enz.) gaat gebeuren.
De enquête die gehouden is geeft aan dat een meerderheid van de respondenten hier tegen is.
Ook wordt gezocht naar mogelijkheden om de lasten voor het beheer en onderhoud van het cultureel erfgoed, zoals de vestingwerken te verminderen.
De gemeente vindt dat dit niet tot hun kerntaken meer hoort.
Voor SBM en meer nog voor het toerisme in de stad, is de toegang tot het cultuurhistorisch erfgoed echter van levensbelang.

Ad 2 citymarketing en VVV
Ook dit ziet de gemeente niet meer als hun kerntaak. Zij willen dit aan “de markt” overlaten en hopen dat andere partijen dit (in gezamenlijkheid) oppakken.
Wel wordt onderkent dat het toerisme van levensbelang is voor onze historische binnenstad.
Voor SBM is een gerichte en effectieve citymarketing en VVV-invulling dus ook van groot belang.

Oplossingsrichting SBM

SBM ziet een aantal mogelijkheden voor een gedegen aanpak van deze materie.

Belangrijk is dat de gemeente eigenaar blijft van het cultuurhistorisch erfgoed. Het is iets van de Bergse samenleving wat behouden moet blijven, ook voor de generaties na ons. Maar ook iets wat essentieel is voor het toerisme in de stad.
Daarentegen kan het beheer, onderhoud en exploitatie van dit erfgoed door de gemeente uit handen worden gegeven, bv aan een (non profit) stichting die hiervoor kan worden opgericht. Voor zo’n stichting “Open Bergse Monumenten” kan als voorbeeld Fort de Roovere dienen, waar al eerder een dergelijke stichting is bedacht, maar nog niet geeffectueerd.

In deze stichting zouden de vestingwerken (fort de Roovere, het Ravelijn, de Waterschans en de Verborgen Vesting) in kunnen worden ondergebracht evenals de Synagoge en mogelijk andere monumenten.

Een dergelijke stichting verdient een professionele aanpak en een heldere overeenkomst met de gemeente.
Belangrijk is dat zo'n stichting ondersteund kan worden door veel vrijwilligers, waaronder gidsen van SBM en de groep gastvrouwen/heren die nu actief zijn in onze monumenten. Ook valt te denken aan sponsoring door "vrienden van ons Bergs cultureel erfgoed".

Te overwegen valt om voor de groep vrijwilligers een eigen stichting op te richten óf deze onder te brengen bij stichting "Open Bergse Monumenten". Deze stichting zou zich tevens kunnen richten de promotie/citymarketing van de stad. Hier zouden de initiatieven. die op dit vlak ondernomen worden door de diverse organisaties, gebundeld kunnen worden, zodat een samenwerking ontstaat tussen meerdere partners.
SBM wil zijn diensten hiervoor aanbieden. Ook de groep vrijwilligers kunnen hier onderdeel vanuit maken en als gastvrouwen/heren een belangrijke rol vervullen.

In het land zijn verschillende voorbeelden waarbij een vergelijkbare aanpak (met succes) is gehanteerd:

- Visit Den Bosch samen met de "kring vrienden" (zie bijlage)
- Stichting behoud monumenten gemeente Tytsjerksteradiel;
- Stichting behoud monumenten Steyl;
- Stichting tot behoud monumenten gemeente Waadhoeke;
-

De stichting behoud monumenten Brabant is een organisatie die in dit verband goede begeleiding en advies kan geven.

<u>Propositie</u>

SBM maakt zich grote zorgen over de richting die door de gemeente gekozen zou kunnen worden en vindt het uiterst belangrijk dat de kwaliteit van het cultuurhistorisch erfgoed kan worden bewaakt en behouden.
De discussie binnen SBM hierover heeft geleid tot de gedachten zoals hiervoor verwoord. Wij zien hierin een werkbare en realistische oplossing waar SBM graag aan mee zou willen werken.
Wij zouden ervoor willen pleiten dat deze gedachte verder wordt uitgewerkt in een business case "behoud cultuurhistorisch erfgoed". Hiervoor zou het ZKA rapport "business case erfgoedlocaties Bergen op Zoom de onderlegger kunnen zijn. Hen zou kunnen worden gevraagd een dergelijke business case uit te werken. Het valt daarbij te

overwegen om met een pilot te beginnen, waarbij bv. de stichting gaat starten met de Synagoge.

Bijlage

De vereniging

De vereniging Kring Vrienden van ’s-Hertogenbosch heeft meerdere doelstellingen:

- Meer belangstelling en liefde kweken voor ’s-Hertogenbosch.
- Het beoefenen van de praktische en theoretische heemkunde alsmede archeologie in de gemeente ’s-Hertogenbosch.
- Het bevorderen en beschermen van de leefbaarheid, de schoonheid en het historisch ruimtelijk karakter van ’s-Hertogenbosch met de daarin aanwezige waardevolle en karakteristieke bebouwing, de structuur van de openbare ruimte, de wallen, grachten en Binnendieze en het stadsgezicht.
- Het vergroten van het cultuurhistorisch bewustzijn van inwoners van ’s-Hertogenbosch en van de bezoekers aan onze stad.

Schippersgids in de Uilenburg nabij de Vughterstraat

Actieve vrijwilligers Mede door de breed georiënteerde doelstellingen van onze vereniging is het aantal leden ook aanzienlijk. Op dit moment telt onze vereniging ruim 2.300 leden die de cultuurhistorie van onze mooie stad een warm hart toedragen. Een groot gedeelte van deze leden, circa 380, zetten zich met grote regelmaat in als vrijwilliger.

’s-Hertogenbosch spreekt aan

Onze vrijwilligers delen vrijwel dagelijks op een gastvrije, hartelijke en boeiende wijze hun liefde voor de stad met u. Zij verzorgen rondleidingen, wandelingen en vaartochten en zorgen er voor dat uw dagje uit in ‘s-Hertogenbosch een mooie, blijvende herinnering wordt.